

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของประเทศไทย

ดร.ชยพร กระต่ายทอง

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ.

โลกในศตวรรษที่ 21 : VUCA World

ปัญญาประดิษฐ์
(AI)

ชีวิตวิถีใหม่
(New Normal)

สังคมสูงวัย

Volatility:
ความผันผวน

Ambiguity:
ความคลุมเครือ

Complexity:
ความซับซ้อน

Uncertainty:
ความไม่แน่นอน

สภาพสังคม การเมือง
เศรษฐกิจเปลี่ยนไป

การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี
แบบก้าวกระโดด
(Disruptive Technology)

- ☐ ยกระดับคุณภาพการศึกษา
- ☐ พัฒนากำลังคนให้มี
สมรรถนะที่จำเป็น
- ☐ สามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิต
ในสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลง
อย่างรวดเร็ว
- ☐ สร้างโอกาสในการเข้าถึง
อาชีพรูปแบบใหม่

21st-Century Skills

Foundational Literacies

How students apply core skills to everyday tasks

1. Literacy

2. Numeracy

3. Scientific literacy

4. ICT literacy

5. Financial literacy

6. Cultural and civic literacy

Competencies

How students approach complex challenges

7. Critical thinking/
problem-solving

8. Creativity

9. Communication

10. Collaboration

Character Qualities

How students approach their changing environment

11. Curiosity

12. Initiative

13. Persistence/
grit

14. Adaptability

15. Leadership

16. Social and cultural awareness

Lifelong Learning

สมรรถนะ

ที่มา: OECD 2016

องค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development)

มาตรฐานการศึกษาของชาติ

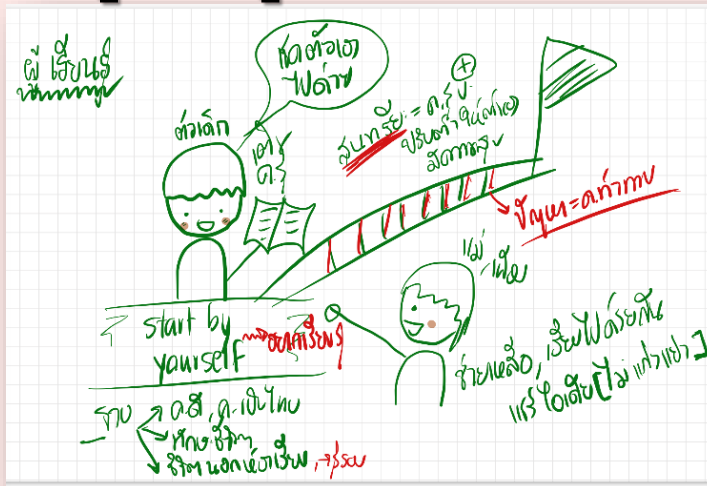
พ.ศ. ๒๕๖๑

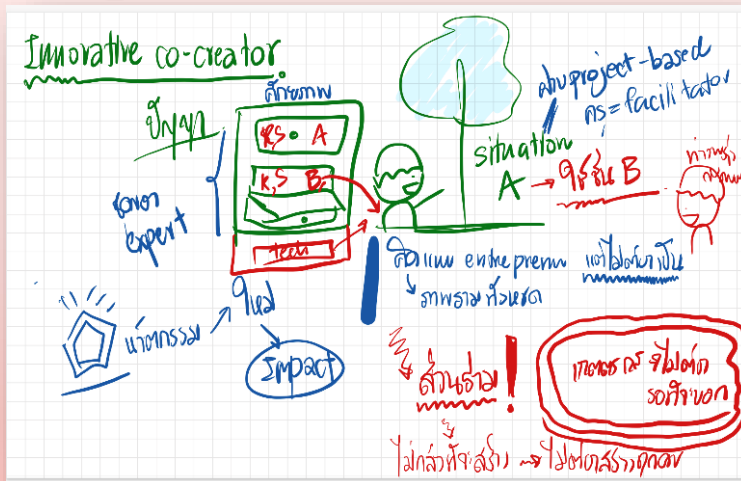
คณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบ
เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑

ในรูปแบบของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education: DOE Thailand)

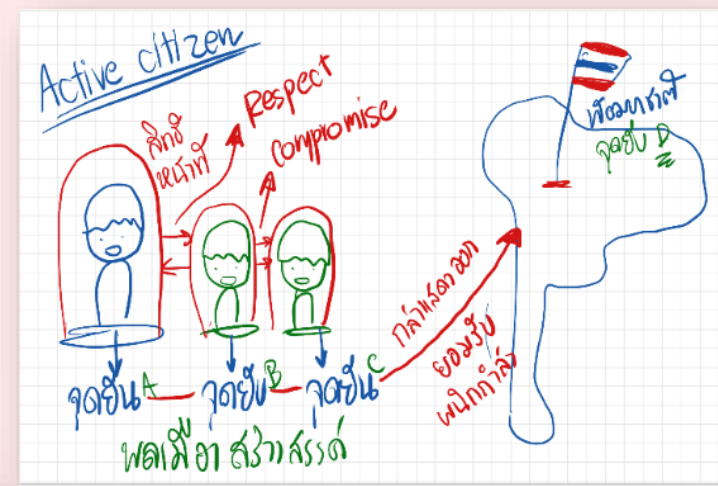
➤ ผู้เรียนรู้

➤ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม

➤ พลเมืองที่เข้มแข็ง

การศึกษาขั้นพื้นฐาน: การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา

ม.ต้น: การศึกษาภาคบังคับ
ม.ปลาย: การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระดับก่อน
ประถมศึกษา

ระดับ
ประถมศึกษา

ระดับ
มัธยมศึกษา

คุณลักษณะและธรรมชาติของเด็ก

คุณลักษณะและธรรมชาติของเด็ก

๓.ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
:Career Exploration

สำคัญนะจ๊ะ

- มีทักษะชีวิต
- รู้จักเลือกอาชีพต่างๆ
- รู้จักใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ
- วิเคราะห์และเลือกใช้อุปกรณ์อย่างเหมาะสม

วัยแรกรุ่น

- เป็นวัยของการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย
- สนใจและให้ความสำคัญกับเพื่อน
- อยากลอง
- ขอความเห็นจากเพื่อน
- ขอปรึกษา

๔.ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
:Secondary Career Education

สำคัญนะจ๊ะ

- มีทักษะในการสื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- สร้างสรรค์และพัฒนาสิ่งใหม่
- มีทักษะในภาษาอังกฤษ

วัยรุ่น

- เป็นวัยของการเจริญเติบโตสู่การเป็นผู้ใหญ่
- คิดเป็นเหตุเป็นผล
- เป็นตัวของตัวเอง
- เชื่อมั่นในตนเองสูง
- ต้องการการยอมรับจากเพื่อน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

วิสัยทัศน์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา
การใช้ทักษะชีวิต การใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย
ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน
รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด
8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

กิจกรรม
พัฒนาผู้เรียน

คุณภาพของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางฯ

- มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด
- สาระการเรียนรู้แกนกลาง
- โครงสร้างหลักสูตร
- เกณฑ์การวัดและประเมินผล

สพฐ.

สพท.

กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น

เป้าหมาย/
จุดเน้น

+

สาระการเรียนรู้
ท้องถิ่น

+

การวัดประเมิน
คุณภาพระดับท้องถิ่น

หลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตร
แกนกลาง

+

ความต้องการ
ของท้องถิ่น

+

ส่วนที่สถานศึกษา
เพิ่มเติม

รร.

หลักสูตรแกนกลาง

หลักสูตรสถานศึกษา

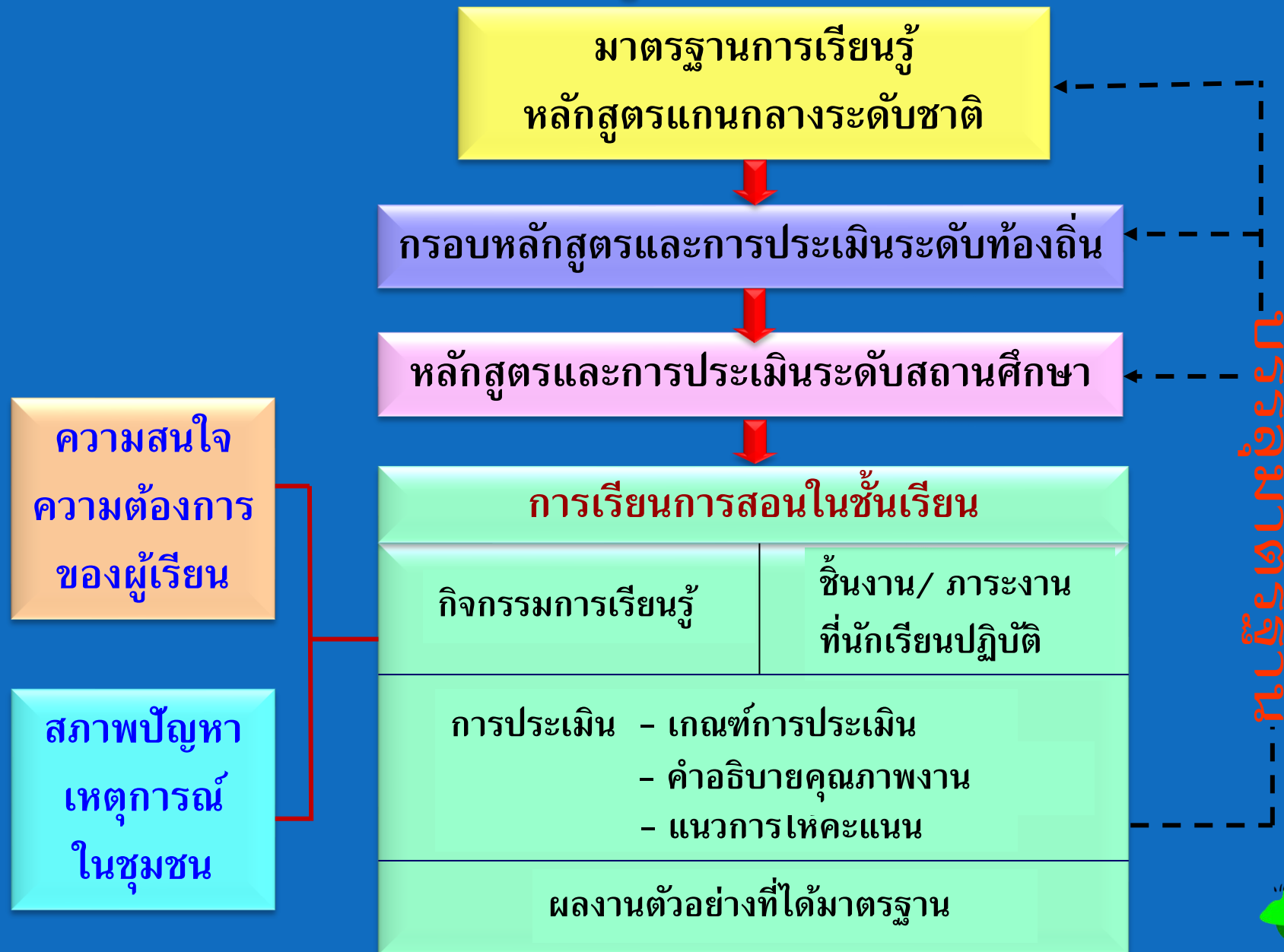

ความต้องการของท้องถิ่น

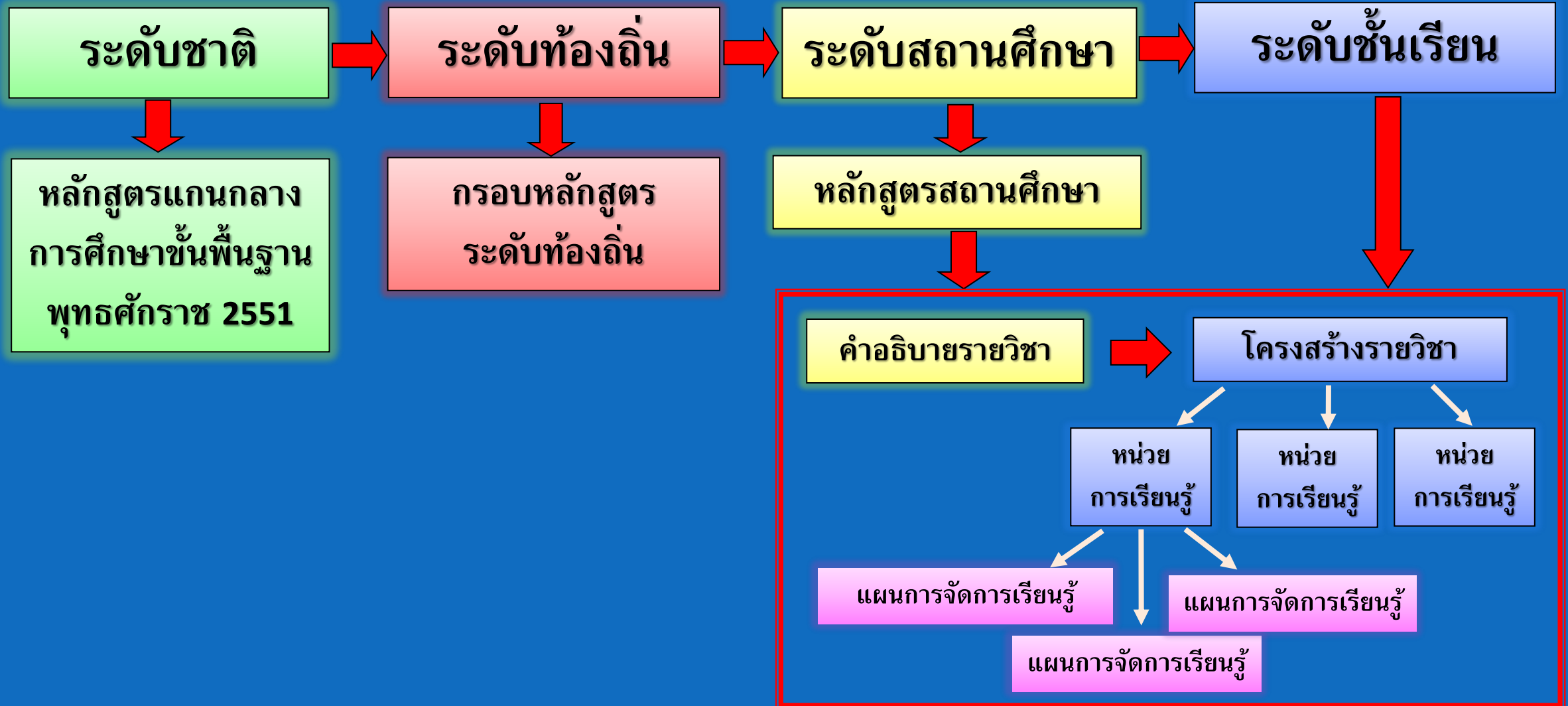

ความต้องการของสถานศึกษา

หลักสูตรอิงมาตรฐาน

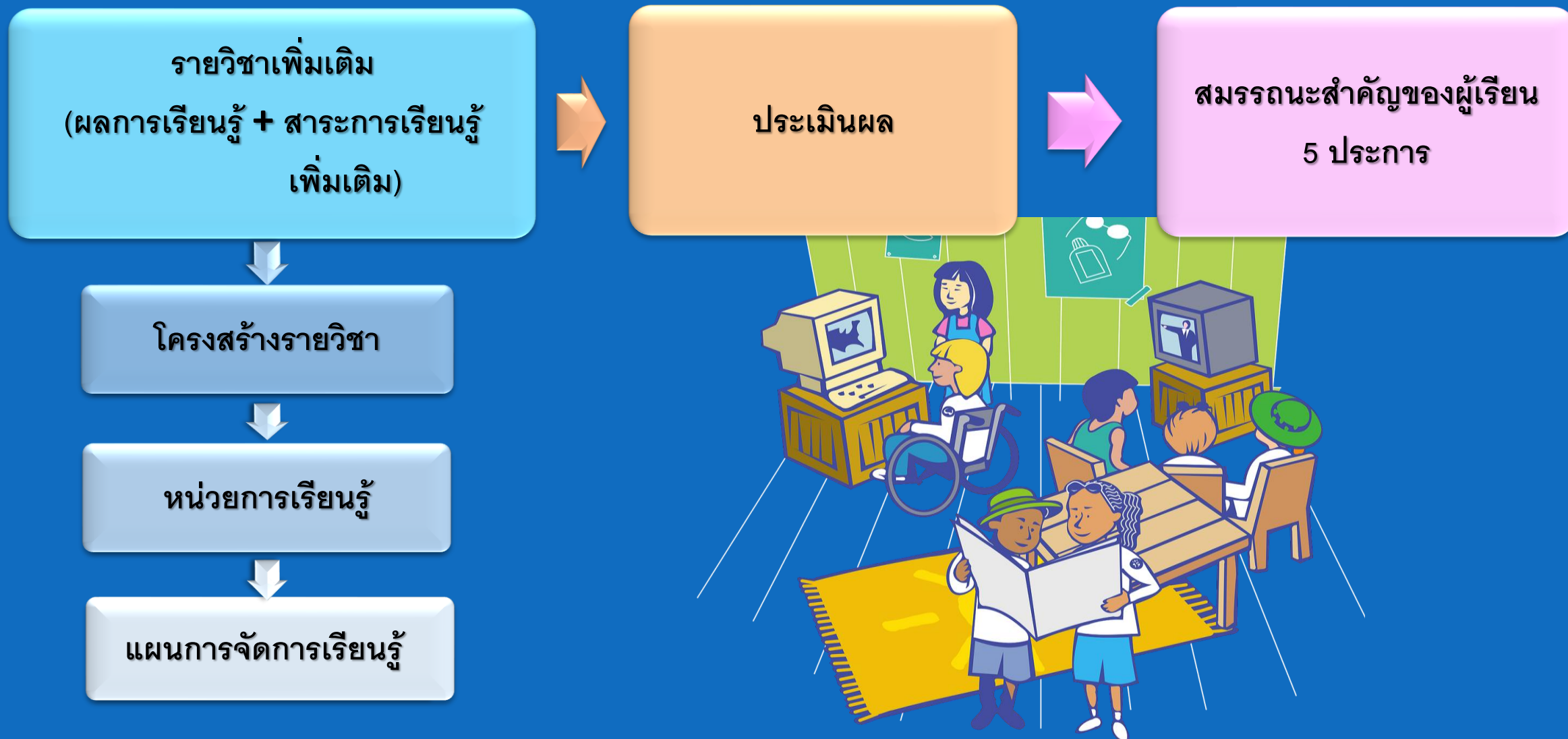
จากหลักสูตรแกนกลางฯ สู่ชั้นเรียน

จากมาตรฐานการเรียนรู้สู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

จากผลการเรียนรู้สู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

จากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ประเมินผล
(ผ่าน/ ไม่ผ่าน)

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
5 ประการ

1. กิจกรรมแนะแนว
2. กิจกรรมนักเรียน
 - ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์
 - นักศึกษาวิชาทหาร
 - ชมรม/ ชุมนุ่ม
3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

โครงการ/ กิจกรรม

จากกิจกรรมเสริมหลักสูตรสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

กิจกรรมเสริมหลักสูตร

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5 ประการ

กิจวัตรประจำวัน

กิจกรรมยามเช้า

กีฬา

Open House

สัปดาห์บูรณาการ

วันสำคัญ

ตลาดนัดวิชาการ

ตลาดนัดอาชีพ

เวทีศักยภาพ

สัปดาห์...

ทัศนศึกษา

โครงการ

เข้าค่าย

.....

.....

จากหลักสูตรสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

*** จัดสภาพแวดล้อม และบรรยากาศการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน**

ความเคลื่อนไหวของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ. 1239/2560
ลงวันที่ 7 สิงหาคม 2560

เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด
คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)

ปี 2561

ให้ใช้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 4 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4

ปี 2562

ให้ใช้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 2 4 และ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2 4 และ 5

ปี 2563

ให้ใช้ในทุกชั้นเรียน

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ. 30/2561
ลงวันที่ 5 มกราคม 2561

เรื่อง ให้เปลี่ยนแปลงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด
คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)

เพื่อเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด
คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์
ส่วนสาระภูมิศาสตร์ ไม่มีการเปลี่ยนแปลง
ยังคงใช้ตามคำสั่ง ที่ สพฐ. 1239/2560 ลงวันที่ 7 สิงหาคม 2560

ประกาศ สพฐ.
ลงวันที่ 8 มกราคม 2561

เรื่อง การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)

เพื่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
ให้สอดคล้องกับหลักการบริหารจัดการ
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2560

เรื่อง การบริหารจัดการเวลาเรียน
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาบริหารจัดการเวลาเรียนได้อย่างยืดหยุ่น เหมาะสมกับบริบท
จุดเน้นของตนเอง โดยคำนึงคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับ
โครงสร้างเวลาเรียนของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ที่ 921/ 2561 ลงวันที่ 3 พฤษภาคม 2561

เรื่อง ยกเลิกมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด
สาระที่ 2 และสาระที่ 3 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
และเทคโนโลยี และเปลี่ยนชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้

เพื่อลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเทคโนโลยี

คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ที่ 922/ 2561 ลงวันที่ 3 พฤษภาคม 2561

เรื่อง การปรับปรุงโครงสร้างเวลาเรียน

เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการเวลาเรียนได้เหมาะสมกับบริบท
และจุดเน้นของตนเอง

โครงสร้างเวลาเรียน

- ภาษาอังกฤษ (ชั้น ป.๑ - ๓ จัดเวลาเรียน ๒๐๐ ชม./ปี หรือ ๕ ชม./สัปดาห์) เลือกจัดใน ๒ ลักษณะ
- จัดเป็นรายวิชาพื้นฐาน ๒๐๐ ชม./ปี หรือ ๕ ชม./สัปดาห์
 - จัดเป็นรายวิชาพื้นฐานไม่น้อยกว่า ๑๒๐ ชม./ปี และหรือ รายวิชาเพิ่มเติม และหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ๘๐ ชม./ปี

กลุ่มสาระการเรียนรู้/กิจกรรม	เวลาเรียน									
	ระดับประถมศึกษา						ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
	ป.๑	ป.๒	ป.๓	ป.๔	ป.๕	ป.๖	ม.๑	ม.๒	ม.๓	ม.๔ - ๖
● กลุ่มสาระการเรียนรู้										
ภาษาไทย	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๒๔๐ (๖ นก.)
คณิตศาสตร์	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๒๔๐ (๖ นก.)
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๒๔๐ (๖ นก.)
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๖๐ (๓ นก.)	๑๖๐ (๓ นก.)	๑๖๐ (๓ นก.)	๓๒๐ (๘ นก.)
○ ประวัติศาสตร์	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐ (๑ นก.)	๔๐ (๑ นก.)	๔๐ (๑ นก.)	๘๐ (๒ นก.)
○ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๒๔๐ (๖ นก.)
○ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม										
○ เศรษฐศาสตร์										
○ ภูมิศาสตร์										
สุขศึกษาและพลศึกษา	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐ (๒ นก.)	๘๐ (๒ นก.)	๘๐ (๒ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)
ศิลปะ	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐ (๒ นก.)	๘๐ (๒ นก.)	๘๐ (๒ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)
การงานอาชีพ	๔๐	๔๐	๔๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐ (๒ นก.)	๘๐ (๒ นก.)	๘๐ (๒ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)
ภาษาต่างประเทศ	๔๐	๔๐	๔๐	๘๐	๘๐	๘๐	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๒๔๐ (๖ นก.)
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐	๘๘๐ (๒๒ นก.)	๘๘๐ (๒๒ นก.)	๘๘๐ (๒๒ นก.)	๑,๖๔๐ (๔๑ นก.)
● กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๓๖๐
● รายวิชา / กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมตามความพร้อมและจุดเน้น	ปีละไม่น้อยกว่า ๔๐ ชั่วโมง						ปีละไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ชั่วโมง			ไม่น้อยกว่า ๑,๖๐๐ ชั่วโมง
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	ไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ชั่วโมง/ปี						ไม่น้อยกว่า ๑,๒๐๐ ชั่วโมง/ปี			รวม ๓ ปี ไม่น้อยกว่า ๓,๖๐๐ ชั่วโมง

ปรับได้ตามความเหมาะสม

ปรับได้ตามความเหมาะสม

ตามที่สถานศึกษากำหนด

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2560

เรื่อง การบริหารจัดการเวลาเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

หนังสือ สพฐ. ที่ ศธ 04010/ว1228 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2564
เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติการนับเวลาเรียน การสอนชดเชย
การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร ปีการศึกษา 2564

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร

เน้นตัวชี้วัดต้องรู้

บูรณาการตัวชี้วัดควรรู้
กับกิจกรรมภาคปฏิบัติ/
ภาระงาน

การพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา

ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรแกนกลาง

กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น

บริบท ความต้องการของสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษา

กำหนดวิสัยทัศน์/ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน/ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

กำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

รายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติม

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เวลาเรียน

คำอธิบายรายวิชา

เกณฑ์การวัดประเมินผลและจบการศึกษา

ตรวจพิจารณาคุณภาพหลักสูตร

นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษา

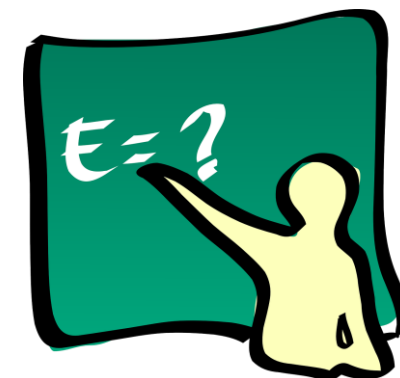
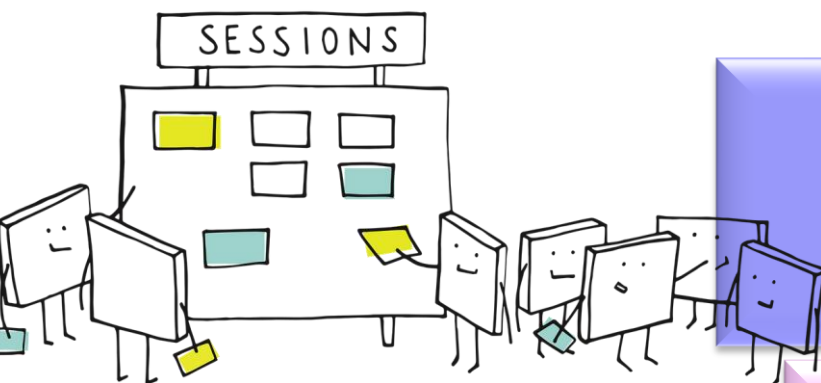
ใช้หลักสูตรสถานศึกษา (ระดับชั้นเรียน)

จัดทำโครงสร้างรายวิชา

ออกแบบหน่วยการเรียนรู้/ จัดการเรียนรู้

วิจัย ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร

ปรับปรุง
พัฒนา

การบริหารจัดการหลักสูตรระดับสถานศึกษา

สถานศึกษา

ส่งเสริม สนับสนุน

- พัฒนาบุคลากร
- จัดสรรงบประมาณ ทรัพยากร
- ดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม
- ส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการ

จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

คณะกรรมการสถานศึกษา
พิจารณาให้ความเห็นชอบ

ใช้หลักสูตรการเรียนการสอน
ระดับชั้นเรียน

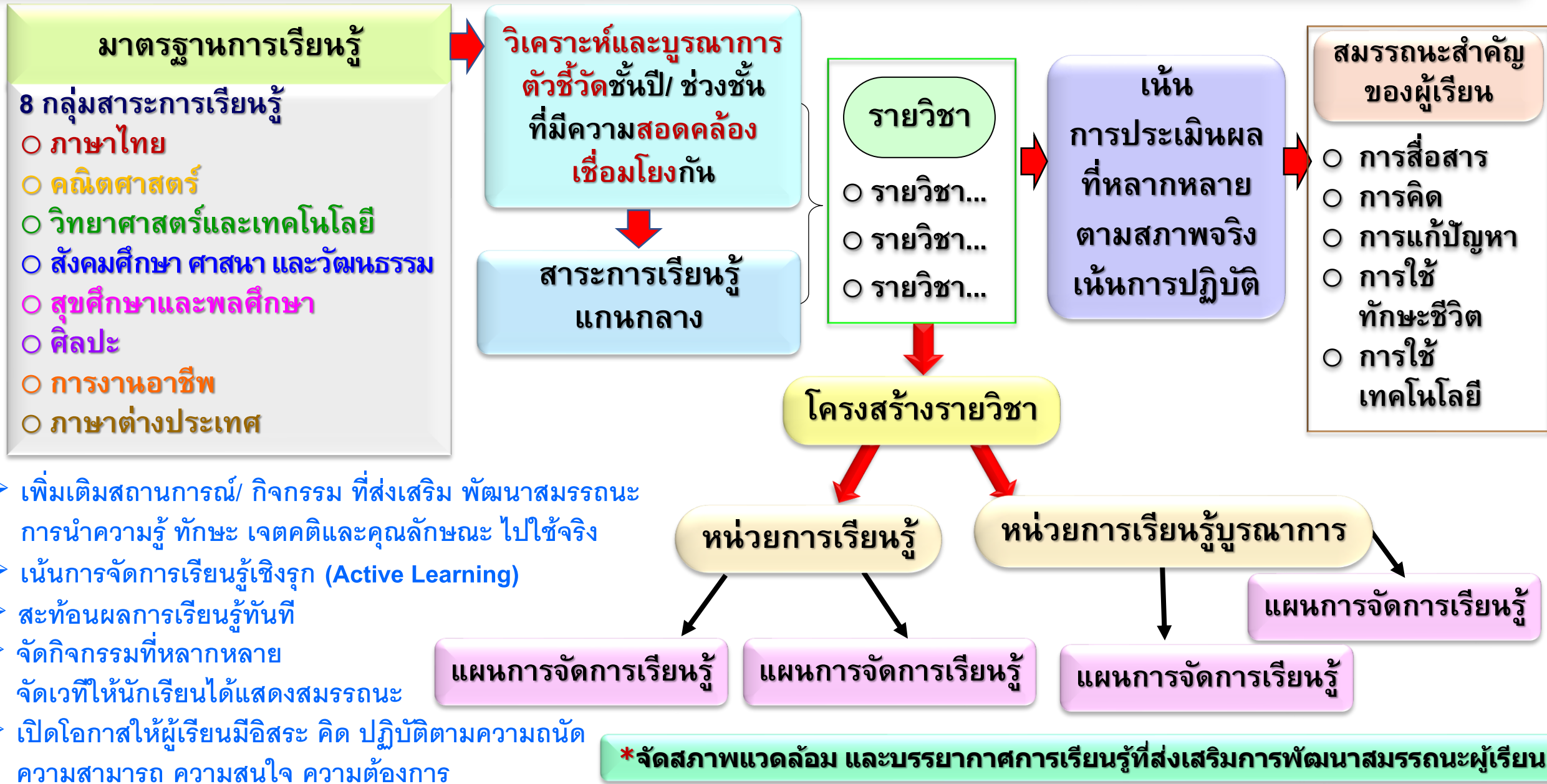
วิจัย ติดตาม ประเมินผล
การใช้หลักสูตร

กำกับ ดูแลคุณภาพ

- นิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตร
- จัดระบบประกันคุณภาพภายใน
- วิจัย ประเมินผลการใช้หลักสูตร

การส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน

มาตรฐาน
การเรียนรู้
และตัวชี้วัด
ตาม
หลักสูตร
แกนกลางฯ
2551

ความรู้

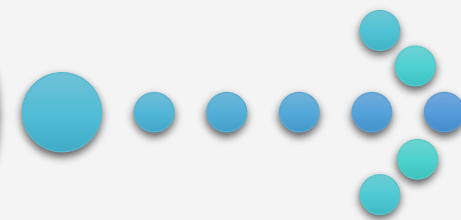
ทักษะ

เจตคติ/ ค่านิยม

สถานการณ์
ภาระงาน/
ชิ้นงาน

สมรรถนะ
ผู้เรียน

Thank You

